

Civil Európa
az Európa Ház elektronikus hírlevele civilekről és az Európai Unióról
2013. március 5. - 12. évfolyam 3. szám

- A. Meghívó - NEA tájékoztató
- B. Jelentkezési lap
- C. Hírek
- D. Hírek angolul
- E. A hírlevélről

*****

Az Európa Ház Facebook oldala:
www.facebook.com/europa.haz

*****

A. Meghívó

TÁJÉKOZTATÓ A NEA 2013-AS SZAKMAI PÁLYÁZATAIRÓL

2013. február végén megjelentek a Nemzeti Együttműködési Alap (NEA) 2013-as szakmai pályázatainak kiírásai. A pályázatok beadási határideje minden kollégiumnál 2013. március 25. A tavalyi évhez hasonlóan az Európa Ház "Civil Szolgáltatások Másképp" programsorozata keretében ismét nyílt konzultációt szervez a pályázatokat benyújtani kívánó civil szervezetek számára.

Rendezvényünkön a részvétel ingyenes, de előzetes regisztráció szükséges. Kérjük, hogy részvételi szándékát a jelentkezés lapon jelezze:
<https://docs.google.com/spreadsheets/viewform?formkey=dGIGNnoyd0d3X1M3Y1YxeC1fZHhlLXc6MA>

Időpont: 2013. március 12. (kedd) 11.00-13.00 óra
Helyszín: Civilek Háza (XIII., Budapest, Váci út 50., a Lehel piaccal szemben, M3: Lehel tér)
Szervező: Európa Ház
További információ: info@eucivil.hu
Jelentkezési lap:
<https://docs.google.com/spreadsheets/viewform?formkey=dGIGNnoyd0d3X1M3Y1YxeC1fZHhlLXc6MA>

B. Jelentkezési lap

1. A rendezvényre az interneten lehet jelentkezni:
<https://docs.google.com/spreadsheets/viewform?formkey=dGIGNnoyd0d3X1M3Y1YxeC1fZHhlLXc6MA>

2. Amennyiben a hírlevél jelentkezési lapját szeretné kitölteni, kérjük, hogy:

- a hírlevél többi részét törölje;
- a jelentkezési lapot a megjelölt e-mail címre: info@eucivil.hu küldje vissza!

Részt kívánok venni a "TÁJÉKOZTATÓ A NEA 2013-AS SZAKMAI PÁLYÁZATAIRÓL" rendezvényen 2013. március 12-én.

Név:

Szervezet:

Szervezet címe:

Telefon:

E-mail:

Internet:

Kérjük, hogy a jelentkezési lapot 2013. március 11-én 14.00 óráig az alábbi e-mail címre: info@eucivil.hu küldje vissza!

C. Hírek

POLGÁROK ÉVE KONFERENCIA BRÜSSZELBEN

A Polgárok Európai Éve (2013) központi nyitórendezvényét néhány héttel a magyar civil hasonló funkciót betöltő rendezvény előtt (<http://www.eucivil.hu/article.php?pId=2210>), 2013. január 22-23-án tartották Brüsszelben.

A "Hozzuk ki belőle a legtöbbet" címmel tartott tanácskozást Brüsszelben szervezte az Európai Bizottság, amivel folytatta azt a hagyományt, hogy az európai évnek az év során rendezett nemzetközi konferenciák adják meg a keretét.

Ylva Tiveus, az Európai Bizottság Kommunikációs Főigazgatóságának igazgatója üdvözlő beszédében megjegyezte, hogy bár egyre többen vallják magukat európainak az EU-közösségen belül, de kevesen vannak tisztában az európai állampolgárságból fakadó jogaikkal. Ezért az idei európai év legfontosabb feladatának azt tekinti, hogy az EU-, így a magyar állampolgárok, minél szélesebb körben ismerjék meg saját jogaikat.

A konferenciáról készített beszámoló (angol):

[http://europa.eu/citizens-](http://europa.eu/citizens-2013/sites/default/files/content/events/Report%201st%20thematic%20conference%20-%20FINAL.pdf)

[2013/sites/default/files/content/events/Report%201st%20thematic%20conference%20-%20FINAL.pdf](http://europa.eu/citizens-2013/sites/default/files/content/events/Report%201st%20thematic%20conference%20-%20FINAL.pdf)

KIÁBRÁNDULTAK EGYMÁSBÓL A KELET- ÉS NYUGAT-EURÓPAIAK?

2013 év elején érdekes vitát kezdeményezett a Szlovák Atlanti Tanács által 2012-ben létrehozott Közép-Európai Közpolitikai Intézet (CEPI). A CEPI alapvető célja, hogy összekösse a régió tudósait, kutatóit, egyetemi oktatóit és elősegítse közös gondolkodásukat az euro-atlanti integráció jövőjéről. Az intézet 2013 februárjában jelentette meg Edward Lucas vitaindító esszéjét "Európa: mi történik keleten, ha a nyugat lemond róla?" címmel.

A gondolatébresztő tanulmány szerzője szerint a 90-es évek környékén, mind a nyugat-, mind a kelet-európaiak bizonyos illúziókkal rendelkeztek egymást illetően. Kelet-Európa előtt a nyugati demokráciák követendő példaként álltak és a biztos utat jelentették a nyugati életszínvonal mielőbbi eléréséhez. Nyugat-Európa pedig engedelmességre és eredményei méltánylására várt. Ez alapozta meg a régió csatlakozását a NATO-hoz, majd az Európai Unióhoz.

Ezek az érzelmektől átítatott, romantikus képek mára már a ködbe veszttek. A Nyugat szemében Kelet-Európa már nem az a heroikus hős, akinek barbár külseje nemes szívet takar. És természetesen a kelet-európaiak is másként néznek már a Nyugatra: az ír, a görög, a portugál vagy a spanyol pénzügyi válság nem jelent feltétlenül követendő példát. De nem csak pénzügyi vagy gazdasági kérdésekről van szó. Vajon tényleg Silvio Berlusconi Olaszországa lenne a követendő politikai példa a régióban? - teszi fel a kérdést a szerző.

Az esszé szerint ma már nem beszélhetünk egységes Kelet-Európáról, ahogy Nyugat-Európa országai sem minden kérdésben vannak azonos véleményen. Lengyelország például - már csak méreténél fogva is - jelentős európai tényezővé vált.

A szerző szerint Nyugat- és Kelet-Európa között a különbség leginkább a jogállamiság felfogásában van: a jogrendszer és az igazságszolgáltatás még mindig jobban működik a "régii" tagállamokban, mint az "újakban".

Ami Európa, az Európai Unió jövőjét illeti, Edward Lucas nézete szerint a kelet-európai tagállamok inkább hajlanak a "közösségi" Európa, vagyis a szorosabb együttműködés felé. Nyugat-Európában azonban egyre több kormány szeretne "saját" útvonalat, egyéni elbírálást.

Az EU és a NATO ma már nem "nyugati" szervezetek. A kelet-európai tagállamok képviselői egyenlő jogokkal ülnek az asztal körül. Itt a soha vissza nem térő alkalom, hogy a régió megfelelő súllyal képviselje véleményét, jövőképét. Természetesen, ha van neki ilyen.

A tanulmány angol nyelvű teljes szövege innen letölthető:
<http://www.cepolicy.org/articles/europe-what-happens-east-when-west-gives>

VAN EGYMILLIÓ

Egymillió aláírást gyűjtött az egyik európai polgári kezdeményezés. A vizes.

Történelmi dátum 2013. február 9-e az európai polgári kezdeményezés (epk) történetében. Ezen a napon adtak hírt arról, hogy átlépte a minimálisan szükséges egy milliós határt a vizet emberi jogként elismertetni és arról európai uniós jogszabályt alkotni kívánó, hivatalosan "A Víz és a szennyvízhálózat emberi jog! A Víz egy nyilvános jó, nem árucikk!"-nak elnevezett kezdeményezés.

A kezdeményezést egyik elsőként regisztrálta az Európai Bizottságnál az európai uniós szintű polgári kezdeményezést lehetővé tevő jogszabály 2012. április 1-i életbe lépése után annak gazdája, a Közzolgálati Szakszervezet Európai Szövetsége (EPSU). A megfogalmazás pontatlan: egy európai polgári kezdeményezést csak állampolgárok indíthatnak, így azt hivatalosan az EPSU elnöke jegyzi, és hat másik uniós tagállam állampolgárával alkotja a kezdeményezést civil részről felügyelő ún. állampolgári bizottságot.

Nem eszik olyan forrón az ivóvízben főtt krumplit

Az említett egy millió aláírás döntő része, több mint 830 ezer Németországból származik (február 4-i állapot). Ha ön szerint ez nem véletlen, akkor jól gondolja. Ugyanis a vizes kezdeményezés kiindulópontja a német főváros, Berlin, ahol az 1999-ben részlegesen magántulajdonba adott vízmű szerződésével kapcsolatban helyi népszavazást tartottak 2011 februárjában, kérve a szerződés nyilvánosságra hozatalát. Anélkül, hogy belemennénk további részletekbe, de megemlítve, hogy az Európai Unió tagállamaiban, így Magyarországon akár országon belül is eltérő konstrukcióban és tulajdonosi szerkezettel szolgáltatják a napi betevő ivóvizet (és vezetik el a szennyvizet) azt szeretnénk volna kiemelni, hogy a német közvélemény, annak is fővárosi része jelenleg érzékeny a vízi közmű témára és az őt élénken foglalkoztatja.

A témaválasztás beleillik abba az elgondolásba, hogy nagyon kevés olyan összeurópai téma van, ami minden európaikat azonos módon érint. Viszont sok olyan helyi téma lehet, ami európai szinten is "eladható". Tippünk szerint nálunk az oktatás ma olyan téma, ami európai polgári kezdeményezésként az oktatásügy jelenlegi hazai társadalmi megítélése

miatt bizton számíthatna a Magyarországról szükséges minimális számú aláírásra, szám szerint 16 500-ra. És lám: van oktatásüggyel foglalkozó kezdeményezés. A "Minőségi Európai Oktatás Mindenkinnek" kezdeményezés témája az alap- és középfokú oktatás. Célja egy valamennyi európai számára elérhető, minőségi, pluralista oktatási modell létrehozása a közoktatásban és az Európai Érettségi bevezetése.

Visszatérve a vízhez. Nem meglepő tehát, hogy a vizes kezdeményezéshez kapcsolódó Facebook oldalról elérhető február 4-i összesítés szerint a német aláírók magasan vezetnek és teljesítik az országra vonatkozó minimum aláírás-számot, a 74 250-et. Azonban egy sikeres epk-hoz minimum hét tagország megfelelő számú állampolgárának írásos támogatására van szükség. Ebből február 10-én csak három volt (Ausztria, Belgium és Németország), őhozzájuk csatlakozott Szlovénia március elején. A kettős feltétel (1 millió aláírás, 7 ország) teljesítésére iparági vélemények szerint minden esély meg is van. Az EPSU százezer euróval támogatja az aláírásgyűjtést, sikeres online kampányt folytat (Facebook oldalát több mint 6000-n jelölték be), helyi rendezvényeket szervez és komolyan elkezdte az aláírásgyűjtést papír alapon is. Érdekesség, hogy Belgiumban az online gyűjtött aláírások kisebbségben vannak, amiben minden bizonnyal az játszik szerepet, hogy az EPSU brüsszeli irodájából egyszerűbb az utcán aláírást gyűjteni egy európai unióval átitatott közegben, mint bárhol máshol.

További aláírásokra a többi tagországból tehát még szükség van. A vizes kezdeményezés új célkitűzése a két millió aláírás összegyűjtése szeptemberig.

Csatlakozzon, írja alá Ön is (nevet és személyi igazolvány/útleveél számot kell megadni):

"A Víz és a szennyvízhálózat emberi jog! A Víz egy nyilvános jó, nem árucikk!" kezdeményezés
<https://signature.right2water.eu/oct-web-public/?lang=hu>

"Minőségi Európai Oktatás Mindenkinnek" kezdeményezés
<https://ec.europa.eu/citizens-initiative/ECI-2012-000008/public/signup.do?lang=hu>

Az egy millió aláírás megoszlása tagállamonként 2013. február 4-én:
<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=476841209045021&set=a.116121935116952.15284.109043239158155&type=1&theater>

NEM TITOK TÖBBÉ

Civil szervezetek kérésére nyilvánosságra hozta az Európai Bizottság az

EU legutóbbi reformszerződésének egyik részével, az Alapjogi Chartával kapcsolatos háttérdokumentumokat.

Furfangos technikai megoldással került be az Európai Unió legutóbbi reformszerződésébe, a Lisszaboni Szerződésbe a közös európai értékeket és alapvető emberi jogokat tartalmazó Alapjogi Charta. A Charta úgy képezi az uniós alapszerződés részét, hogy az technikailag egy külön dokumentum. Erre az eljárásra azért volt szükség, mert a reformszerződés előkészítésekor is világos volt, hogy az Egyesült Királyság nem fog csatlakozni az Alapjogi Chartához. (Részletek itt: Zászló nélkül előre: <http://www.eucivil.hu/article.php?pId=1244>).

Az eljárás

Az Európai Állampolgárok Egyesülete (ECAS) még 2007 őszén, a Lisszaboni Szerződés véglegesítése előtt, azzal a kéréssel fordult az Európai Bizottsághoz, hogy adja ki az Alapjogi Chartával kapcsolatos háttérdokumentumokat annak érdekében, hogy meg lehessen ismerni a különböző európai intézmények és az érintett tagállam álláspontját az ügyben. Ezzel hosszú folyamat kezdődött. Az Európai Bizottság 2008 áprilisában kedvezően válaszolt, de nem bocsátotta rendelkezésre a teljes dokumentációt. Ezután az ECAS megismételte kérését, amire a választ újabb dokumentumok jelentették, de még mindig nem az összes. Ezután fordultak a civilek az Európai ombudsmanhoz 2009-ben, kérve közbenjárását, aki 2011-ben meg is fogalmazta a civilek kérelmét és a szóban forgó dokumentumok nyilvánosságra hozatalát támogató ajánlását, amit azonban az Európai Bizottság kétségbe vont. Ezután az ombudsman immár határozatban szólította fel az Európai Bizottságot 2012 decemberében, hogy hozza nyilvánosságra a kért dokumentációt. Az ombudsmani határozat birtokában az ECAS ismételten kikérte az említett dokumentumokat, immár kibővítve az igényt Lengyelországra és Csehországra is (az Egyesült Királysággal együtt ez a három ország maradt ki az Európai Unió Alapjogi Chartájából). Az Európai Bizottság végül 2013. január 31-én tett eleget tájékoztatási kötelezettségének és kiadta az említett dokumentumokat.

Mi van a dokumentumban?

Ezzel megismerhetővé váltak az Alapjogi Charta reformszerződésbe emelésének műhelytitkai. 2007-ben két lehetséges forgatókönyvvel számoltak az európai uniós intézmények. Az Európai Tanács elnöksége által képviselt álláspont szerint az Alapjogi Charta szövegét kellett volna megváltoztatni oly módon, hogy abból kigyomlátták volna a tagállamok kötelezettségére vonatkozó szövegrészeket (tehát azt, hogy a Charta kötelező érvényű az EU-tagállamokban). Az érv az volt, hogy így a Chartához csatlakozhatna az Egyesült Királyság, ahol társadalmi szinten

nehéz lenne eladni, hogy az ország nem csatlakozott egy alapvető emberi jogokat védő egyezményhez; ráadásul az Európai Tanács jogi osztályának szakvéleménye szerint a Charta akkor is kötelező érvényű maradt volna a tagországokban, ha az erre utaló passzusokat törlik. A másik, az Európai Bizottság által képviselt álláspont szerint azonban a Charta szövegének illetően megváltoztatása átláthatatlan helyzetet teremtett volna a joggyakorlatban és inkább a kivülmaradás (opt-out) lehetőségét preferálta. A történet innen ismert: az Alapjogi Charta szövege megmaradt, viszont a tagállamoknak lehetőség nyílt a kivülmaradásra.

Öröm, ünnep

A civilek hosszú és küzdelmes öt év után az említett dokumentumok nyilvánosságra hozatalát az Európai Unió nyilvánosságának sikereként, egyben az Európai ombudsman intézményének elismeréseként értékelik egy olyan ügyben, ami pont az Alapjogi Chartában szereplő egyik jogot érintik: a dokumentumokhoz való hozzáférés jogát.

Az ECAS beszámolója az üggyről:

http://www.citizenhouse.eu/images/stories/Ombudsman/4.03.2013/Final_Version_Access_to_Documents_Press_Release_01.03.2013_Elisa.pdf

Ez az összefoglaló a nyilvánosságra hozott konkrét dokumentumokat is tételesen tartalmazza:

<http://blogs.kent.ac.uk/eu-rights-clinic/files/2013/03/Background-Note-Access-to-Documents-on-Charter-Opt-Out-04.03.13.pdf>

D. Hírek angolul

Sok európai információról, együttműködési lehetőségről maradunk le amiatt, hogy nem beszélünk más nyelveken, csak magyarul. A nyitottság, ami hitünk szerint a közös Európa egyik pillére, gyakorlásának alapfeltétele a kommunikáció más országok civil szervezeteivel. Ehhez viszont nyelvet (nyelveket) kell ismernünk. Mindezek figyelembe vételével reméljük, hogy az itt közölt írások is számíthatnak az Olvasó figyelmére. A Szerk.

-

“EUROPEAN CITIZENS’ INITIATIVES (ECIS) A CASE FOR ORIENTATION OR RE-ORIENTATION?”

This seminar, jointly organised by ECAS, Democracy International the European Economic and Social Committee (EESC) as well as the Committee of the Regions (CoR), continues the series of events which presented and evaluated the state of play with ECIs since their early beginning. This seminar will take place just before the anniversary of the ECI

regulation's coming into force and it will set the discussion for a bigger conference in the EESC on the 9 April. Furthermore, the event will produce some concrete recommendations for the 9 April conference.

The focus will therefore mainly be on the assessment of this year while giving special attention to measures needed for the creation of supportive citizens' initiative infrastructure and to the immediate and practical solutions which would allow for the success of current ECIs. What actions are needed to popularise and to encourage support for ECIs for which the clock is ticking? How can we address the immediate and practical improvements for the potential revision of the ECI regulation in 2015? And how can we place this new, transnational right in the broader context of the European Year of Citizens during which the conference will take place?

Should you wish to register for this event, you can do so here:
<http://www.amiendo.com/EuropeanCitizensInitiativesAcasefororientationorreorientation>

Date and time: Tuesday, 19 March 2013, 09:30 -17:00
Venue: Representation of Saxony Anhalt to the EU (80 Boulevard Saint Michel, 1040 Brussels, Belgium)
Organisers: ECAS, DI, EESC, CoR
E-mail: emile.todoroff@ecas.org
Internet: www.ecas.org

E. A HÍRLEVÉLRŐL

A Civil Európa az Európa Ház elektronikus hírlevele civilekről és az Európai Unióról.

Szerkesztőség: Civil Európa Hírlevél/Európa Ház
P: 1389 Budapest 62., Pf. 113.
T: (1) 356-8440, E: info@eucivil.hu, I: <http://www.eucivil.hu>

Ha szeretné, hogy az Ön híre is megjelenjen, kérjük írjon az info@eucivil.hu címre. A közlés jogát fenntartjuk. Híreink átvétele lehetséges a forrás megjelölésével. A forrás megjelölésének módja: www.eucivil.hu. A Civil Európa Hírlevél 12. évfolyam 3. számát 9901 előfizetőnek küldjük. Fel- és leiratkozás: info@eucivil.hu

---